

Vedtatte uttalelser fra LOs regionkonferanse på Oppdal 28. – 29. oktober 2021

Kjedemakt

LOs regionkonferanse i Trøndelags er bekymret over maktbalansen i dagligvarehandelen i Norge.

Det er tre store kjeder som styrer det meste i norsk dagligvarehandel, Rema 1000, Coop og NorgesGruppen. NorgesGruppen er den desidert største med nærmere 50 % andel av markedet. Dersom en tar med storhusholdning og hotell- og restaurantmarkedet er andelen ca. 80%.

Stortinget har besluttet å se nærmere på markedsmakta som disse tre besitter for å se hvordan det påvirker konkurransen i markedet. Dette ved hjelp av den nylige vedtatte Lov om god handelsskikk.

Men problemet med Lov om god handelsskikk er at den ikke tar inn over seg de som distribuerer varene. Distribusjonen er i stor grad utelatt i loven, noe Regionkonferansen mener er helt feil.

I dag er det stort sett kun tre leverandører til hver enkelt butikk, grossistene selv pluss Tine og Ringnes.

Regionkonferansen mener at grossistenes integrerte logistikk-løsninger som de har i dag, er en klar trussel for eksisterende distribusjonsvirksomhet, og et etableringshinder for nye aktører. Kjedenes kontroll av grossist- og distribusjonsvirksomheten gjenspeiles i deres makt og kontroll av varesortimentet i butikk, noe som ikke er til fordel for forbrukerne.

LOs regionkonferanse i Trøndelags mener derfor:

- Vilkårene for distribusjon må forhandles separat og på ikke diskriminerende basis. Kjøp av varer må ikke være betinget av valg av distribusjonsløsning. Avtaler om distribusjon må være effektive og med innsynsmuligheter for tilsyn.
- Distribusjonsleddet må tydeliggjøres i Lov om god handelsskikk slik at leverandørleddet kan beholde sin distribusjon også for fremtiden.
- Stortinget må sørge for å utrede kjedemaktas påvirkning helt fra bonden og til forbruker.

Press på lokalsykehusene i norddelen av Trøndelag

LOs regionkonferanse i Trøndelag ser med stor bekymring på Helse Nord-Trøndelag sin økonomiske situasjon. Mandag 13. september ble det kjent via media at det igjen skal kuttet 115 millioner kroner, uten at tillitsvalgte i helseforetakene var orientert om situasjonen.

Det økonomiske kuttet tilsvarer 90-100 årsverk, ved lokalsykehusene på Levanger og Namsos. Direktøren har sagt at ingen ansatte skal sies opp men at kuttene skal gjøres blant de innleide.

Vi ser med bekymring på markedstenkningen og målstyringen innenfor spesialisthelsetjenesten, og at lokalsykehusene må spare i driftsbudsjettene for å ha nok til nødvendige investeringer.

Gjennom de 8 år med regjeringene Solberg har det blitt økt bruk av private aktører innenfor helsetjenestene, i tillegg har det gjennom ABE-reformen blitt gjennomført kutt i overføringene til helseforetakene. Det er også satt i gang fritt behandlingsvalg som igjen svekker økonomien, samt taper spesialisthelsetjenesten for ressurser.

LOs regionkonferanse i Trøndelag vil ha en aktiv politisk styring med spesialisthelsetjenesten. Den nye regjeringen må sørge for at sykehussektoren kommer tilbake til folkevalgt styring og demokratisk kontroll. Styrene i helseforetakene må bestå av politisk valgte representanter med lokal forankring og representanter fra arbeidstakerorganisasjonene. Målet er forvaltningsstyring av sykehusene i denne stortingsperioden.

Rammetilskuddet til helseforetakene må i størrelsesorden være i tråd med de faktiske utgifter på drift og investeringer. I dagens situasjon har utgifter til medisiner økt med ca. 40 millioner uten at rammen er økt. Dette har medfører underskudd og dårlig drift. Fritt behandlingsvalg svekker økonomien og må avvikles.

I valgkampen kom det signaler fra politikere på venstresiden om at man skal innfri løfter på helsetjenestene. Vi forventer at politikerne vil levere i samsvar med sine lovnader og i denne situasjonen er nøkkelen trepartssamarbeidet.

Reverser lovendringen som fjernet plikten til å fratre ved særaldersgrensen.

Det var en gledelig nyhet å lese i Hurdalsplattformen at regjeringen skal reversere lovendringen som fjernet plikten til å fratre ved særaldersgrensa, samt at de skal gjenoppta forhandlingene med partene i arbeidslivet om pensjon for ansatte med særaldersgrense i offentlig sektor.

Lovendringen ble vedtatt 7.juni i år, og allerede 1.juli trådte lovendringen i kraft for en god del ansatte med særaldersgrense. Fra 01.01.2022 vil den slå fullt ut for alle ansatte med særaldersgrense. Lovforslaget vil da ramme rundt 30% av offentlig ansatte, altså over 210 000 arbeidere.

Høyreregjeringa lyttet ikke til fagbevegelsen i høringen, og baserte lovendringen kun på antagelser, og ikke forskning og kunnskap. Lovendringen er brudd på inngåtte avtaler i partssamarbeidet.

LOs regionkonferanse i Trøndelag krever derfor at regjeringen gjør en snarlig reversering av lovendringen og gjenopptar forhandlingene med partene i arbeidslivet om pensjon for ansatte med særaldersgrense i offentlig sektor. En snarlig reversering av lovendringen vil gi et tydelig signal om at partssamarbeidet respekteres.

Oppfordring om oppstart av felles serviceprosjekt

LO på Fosen oppfordrer alle lokalorganisasjoner i Trøndelag til delta i felles serviceprosjekt for økt organisering. Vår erfaring er at dette bidrar til økt samarbeid mellom medlemsorganisasjonene, samtidig som det utvider medlemsmassen og skaper større bredde av organiserte yrkesgrupper under lokalorganisasjonen. Et felles prosjekt vil også bringe lokalorganisasjonene sammen.

Oversendt regionkontoret

Bekymring når det gjelder stillingsstørrelser i bussbransjen

Den 7. august startet det opp et nytt anbud for all kollektivtransport med buss i regionene i Trøndelag, dette omfatter dermed ikke Trondheim.

Anbudskonkurransen er inndelt i tre rutepakker som omfatter all rutegående transport, og er inndelt i pakke Sør, Midt og Nord. Vy Buss AS vant alle de tre pakkene.

For mange bussjåfører har denne anbudskonkurransen gjort hverdagen veldig usikker. Det ble tidlig klart at det kom til å bli reduksjoner i antall hele stillinger og reduksjon av stillingsprosenten i veldig mange deltidstillinger. For Fosen sin del så ligger det an til en reduksjon i antall hele stillinger med 6-7, og en reduksjon i stillingsprosenten på deltidstillingene med 10-30 %. Dette gjør det utfordrende

å beholde dagens sjåfører og enda mer utfordrende å rekruttere nye sjåfører. Bildet er i grove trekk det samme i de andre områdene i Trøndelag også.

Fylkeskommunens oppdragsbrev til ATB skulle sørge for flere hele stillinger, og da er det vanskelig å forstå at ATB lager et anbud som sørger for det motsatte. Det er flere uheldige ting ved utarbeidelsen av dette anbudet.

For det første så er det vanvittig å utlyse en anbudskonkurranse der tildelingskriteriene er 90 % pris. Da kniper man inn hvert øre. Det blir med andre ord en ren konkurranse om å redusere lønna til sjåførene. Transportøren med flest deltidstillinger vinner anbudet.

For det andre så kunne AtB lagt inn flextransporten i rutepakkene, for å sikre flere hele og fulle stillinger. Flextransport er ruter omgjort til bestillingstransport.

LOs regionkonferanse krever at fylkeskommunen/ATB må organisere rutekjøringa slik at det blir mulig å lage flere hele stillinger. Kravet er minimum samme antall hele stillinger som før anbudet.

Ivareta tryggheten for ansatte med varig tilrettelagt arbeid (VTA)

VTA har en egen overenskomst mellom Fellesforbundet og Arbeidslivssamvirkenes Landsforening (ASVL) i tillegg til at det er et eget bilag i overenskomsten for arbeidsmarkedstiltak. Fellesforbundet har i overkant av 1000 medlemmer som arbeider med et vedtak om varig tilrettelagt arbeid, men ifølge nye tall er det omtrent 12 000 ansatte i Norge som har tiltaket «Varig tilrettelagt arbeid» i 2021. Kort fortalt er dette varig uføre arbeidstakere, med en arbeidsevne inntil full stilling med veiledning og tilrettelegging med et arbeidsforhold i en statlig godkjent vekstbedrift.

Vekstbedriftene utfører ulike tjenester som vaskeri, snekkeri, jobbfrukt, plenklipp med mer. De bidrar positivt økonomisk ved å utføre viktige tjenester for lokalsamfunn. Like viktig er at de bidrar med trygge rammer for arbeidstakere som ikke klarer å stå i ordinært arbeid. Ved å tilrettelegge og se mulighetene den enkelte arbeidstaker har for å bidra, forebygger de både utenforskap og bidrar til bedre helse. Dermed sparer de samfunnet for store fremtidige kostnader.

I 2018 ble det i forbindelse med kommunereformen satt i gang forsøk med å la noen kommuner ta over det helhetlige ansvaret for VTA-tiltakene. Forsøket viste at plassene blir færre, og at tilbudet blir dårligere. De foreløpige konklusjonene er at forsøksbedriftene var nyoppstartet, og at de kan bli bedre, men frykten for at VTA-tiltakene kan bli en salderingspost i enkelte kommuner er til stede både blant de ansatte og ledelsen i bedriftene. Det har også vært en frykt for at arbeidet blir anbudsutsatt, og at aktørene i distriktene skal komme dårligere ut.

Tiltaksplasser for varig tilrettelagt arbeid må finnes der arbeidstakerne bor og lever. Mange av disse arbeidstakerne er avhengig av hjelp også på fritiden, og både den enkelte arbeidstaker, dens familie og samfunnet rundt vil bli skadelidende om arbeidsplassen forsvinner eller blir dårligere tilrettelagt. Arbeid og helse henger sammen. Det å ha en meningsfull jobb og det sosiale nettverket som følger med, er viktig for alle.

I forkant av stortingsvalget 2021 utfordret Fellesforbundet avdeling 12 resten av fagbevegelsen og politikerne til å ta stilling til anbudsutsetting. LOs regionkonferanse i Trøndelag ønsker å følge opp utfordringen, og krever at tilbudet for tiltaksplassene fortsatt skal være et statlig ansvar, og at det ikke konkurransenutsettes.

Lovfest funksjonshemmedes menneskerettigheter – CRPD inn i norsk lov

Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD) er en FN-konvensjon som trådte i kraft i 2008 og ble ratifisert i Norge i 2013. Gjennomføringen overvåkes av CRPD-komiteen, og Norge har forpliktet seg til å sende rapporter til komiteen hvert 4. år, men konvensjonen er ikke rettslig bindende før den blir tatt inn i norsk lov.

Etter 2013 er det forsøkt å få konvensjonen inn i norsk lov, i likhet med Kvinnekonvensjonen, Barnekonvensjonen og Konvensjonen mot rasediskriminering. Ved behandling i Stortinget i mars 2021 stemte et knapt flertall mot å inkorporere konvensjonen i menneskerettsloven. Regjeringen leverte forslag om å utrede konsekvensene med å inkorporere konvensjonen, med andre ord ønsket Solberg-regjeringen å utrede hvilke konsekvenser det vil ha å sikre funksjonshemmedes menneskerettigheter.

Konvensjonen har som formål å fremme, verne om og sikre mennesker med nedsatt funksjonsevne full og likeverdig rett til å nyte alle menneskerettigheter og grunnleggende friheter, og å fremme respekten for deres iboende verdighet. Den sikrer rettigheter til respekt, ikke-diskriminering, rett til liv, rettsikkerhet, frihet fra utnyttning, vold og misbruk, personlig integritet og tilgjengelighet blant annet.

Mange av disse rettighetene er viktig for likestilling av funksjonshemmede, også i arbeidslivet. LOs regionkonferanse i Trøndelag krever at CRPD inkorporeres i norsk lov som et av de første forslagene fra ny rød-grønn regjering!